

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

מבטלים כל קטטה ומריבה מן העולם, 'לאחד קראתי נועם אלו תלמידי חכמים שבארץ ישראל המנעימים זה לזה בהלכה' (סנהדרין כ"ד ע"א). תלמוד ירושלמי שהוא מסוד לאה, הוא בחינת משיח בן דוד שיהיה מבניה של לאה, ותלמוד בבלי שהוא מסוד רחל, הוא בחינת משיח בן יוסף שיהיה מבניה של רחל, ולכן הלכה כבבלי נגד הירושלמי, שאפילו בני בניה של לאה מודים שרחל עקרת הבית היתה (עיין ילקוט סוף רות). אם משיח בן יוסף יבוא לפני משיח בן דוד, עלול להיות שהאור המבהיק של הגאולה יגיע מתוך חשך גדול וצער עגום הלילה, כתלמוד הבבלי המאיר מתוך מחשכים, "במחשכים הושיבני", זה תלמודה של בבלי (סנהדרין שם), אולם אם יתמוזג תלמוד בבלי עם תלמוד ירושלמי, שעליו נאמר "על הגאולה זה תלמוד ירושלמי" (זהר חדש, רות), תצמח מזה קרן ישועה, ומשיח בן דוד יבוא מקודם, ומשיח בן יוסף יהיה שלווח, והגאולה תהיה ברחמים גלויים וגדולים, וברחמים גדולים אקבצך".

יעקב פוגש את רחל ואת לאה. אלו הן שתי נפשות שונות. אך בסוף נאמר עליהן (רות ד', י"א): "יָתָּהּ ה' אֵת הָאִשָּׁה הַזֵּאת אֶל בֵּיתָךְ וְכָל־אֶהָ אֲשֶׁר בָּנָה שְׂתִיקָם אֵת בֵּית יִשְׂרָאֵל..."
 "סטרא דקדושה שרי בפירודא וסיים בחיבורא" - מתחיל בפירוד, בבירור כל צד בצורה ברורה ומעמיקה. רק לאחר מכן, באה האחדות של שניהם והבנין המשותף.

לאה היא "עלמא דאיתכסיא" - שייכת למציאות הרוחנית, המכוסה. לאה לא היתה יפה כלפי חוץ כרחל, "וְעֵינֵי אֶהָ רְכֹות" (בראשית כ"ט, י"ז). לאה היתה האשה השנואה בבית. מעלתה של לאה מכוסה ואינה נכרת כלפי חוץ. רחל היא "עלמא דאיתגליא" - שייכת לחלק הגלוי של המציאות.

למעשה, עלינו ללמוד את הירושלמי עם הבבלי ולראות את הסוגיות המקבילות. יש להשקיע זמן מדי יום ללימוד ירושלמי, כדי שיקום לנו דור שיועד לעסוק בירושלמי ולמוזגו עם התלמוד הבבלי.
 אך ירושלמי הוא לא רק טקסט, אלא צורת לימוד. גם בסוגיות שאין להן מקבילה בירושלמי, אנו צריכים לחפש את הנשמה, את העומק הפנימי של הסוגיא. זוהי הבחינה של תורת ארץ ישראל.
 המיזוג בין הבבלי והירושלמי, ובין הצד המעשי לצד הרוחני, יוליד את החיבור שלהם גם במציאות החיים.
 אנו צריכים לשאוף לכך ש"והנה ה' ניצב עליו". אנו צריכים לשאוף לנוכחות אלוהית בחיים שלנו, בלימוד התורה, בהחלטות ובבילויים שלנו. זוהי השליחות שלנו, ואז נזכה לכך שהמציאות החומרית תהיה שליה של המציאות הרוחנית, ויתקיים בנו בע"ה "וברחמים גדולים אקבצך".

מתוך שיעור שניתן בתאריך ו' כסלו תשע"ט.
 השיעור המלא נמצא באתר הישיבה

הפרשה פותחת (בראשית כ"ח, י'): "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה". דורשים על כך חכמים (בראשית רבה פרשה ס"ח, ח'): "חרנה", תנא בשם רבי נחמיה: כל דבר שהוא צריך למ"ד בתחלתו ניתן לה ה"א בסופה: 'סדומה', 'שעירה', 'מצרימה', 'חרנה'".

במקום לומר: "לחרן", התורה אומרת "חרנה". מדוע זה כך? מה עומד בבסיס תופעה לשונית זו?
 יש לשים לב לכך, שהמקומות המוזכרים במדרש הם מקומות בעלי קונוטציה שלילית. אלו מקומות שהיו בהם רשעים, והתרחשו בהם חטאים גדולים. במקומות כאלה התורה שמה ה' בסופם.
 בספר "באר משה" על הפרשה (מאמר ראשון, א') מבאר, שהאות ה הזו רומזת לאות ה אחרונה שבשם הוי"ה, המכוונת כנגד מידת המלכות. בהשראת דבריו ננסה להעמיק בדברים.

נראה, שכאשר כותבים את היעד עם ל בתחילתו, רוצים לומר את הכיוון שאליו הולכים. כאשר מגיעים למקום - הסתיימה ההליכה אליו. הלך לחרן, והגיע לשם, וזוה הסתיים העניין. אך כאשר יש ה בסוף המילה, רוצים לרמוז לכך שהשליחות לא מסתיימת עם ההגעה אל היעד. אדרבה, יש אחרי היעד עוד מה לעשות, יש לתקן ולגלות את שם ה' (הרמוז באות ה) במקום הזה.

אפילו שער, שמוזכרת גם בהקשר של עשו, יש לה תיקון (בראשית ל"ג, ט"ז): "וַיֵּשֶׁב בְּיֹם הַהוּא עֵשָׂו לְדָרְכּוֹ שְׁעֵרָה". לעתיד לבוא עתיד עשו להיתקן, ולגלות את ניצוצות הקדושה שיש בשעיר. יעקב לא הלך לחרן, אלא "חרנה" - כדי לתקן ולגלות את שם ה' בחרן. המלאכים לא באו לסדום, אלא "סדומה". יש להם תפקיד בסדום, להוציא את לוט ולגלות את שם ה' שמסתתר בסדום.

השליחות של יעקב בחרן היא להקים את האומה הישראלית. אין פלא, שבדרכו הוא חולם חלום המקפל את כל ההיסטוריה של עם ישראל, והאבן שהוא שוכב עליה, מקפלת את כל ארץ ישראל. יעקב, אבי האומה, נמצא כעת לבד. הוא בורח מעשו, ולפניו לבן "מחכה לו בסיבוב". הוא בודד, במצוקה גדולה. כך הוא הולך לבנות את האומה הישראלית. המחזה שהוא רואה בחלום נתון לו כח למלא את התפקיד הזה בצורה טובה, ולכן מיד אחריו נאמר (בראשית כ"ט, א'): "וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו...". הוא מקבל עוצמה וכח מן החלום, והולך בקלות ובבטחון למלא את שליחותו.

יעקב הולך לבנות את ביתו עם רחל ולאה, וכך כותב הרב חרל"פ על הקשר בין האימהות לשני התלמודים (מעייני הישועה, ל"ט):
 "ואם ממוזגים את התלמוד הירושלמי עם התלמוד הבבלי, מביאים בזה אורה וברכה ומקרבם את הגאולה. ותלמידי חכמים כאלה, העוסקים במוזג הזה, הם הם תלמידי החכמים האמיתיים, המרבים שלום ונעם בעולם, והם

פינת הילדים

חשינות חיפוש הפרשה וברש"י

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

רוצים כְּאוֹרֵךְ הַכֹּא...?

3. מה פירוש המילה "לדלוק"?

2. מה פירוש "שער השמים" (פשט ודרש)?

1. מה התכוון יעקב אבינו כשאמר "אם יהיה אלוקים עמדי"?

"כי יעקב ובניו מאמינים ומתבוננים בכל דבר, אף הגשמי - נמצא בו אור רוחני המחיה אותו, ועל ידי זה הם מקשרים את עצמם בהפנימיות ומזככים כל דבר לקרבו לשורשו - האור הפנימי אשר בו".
 (מאור ושמש, פרשת "ויצא", בראשית ל"א, מ"ט)

